

Jan Hennie Averink tijdens tweede wereldoorlog

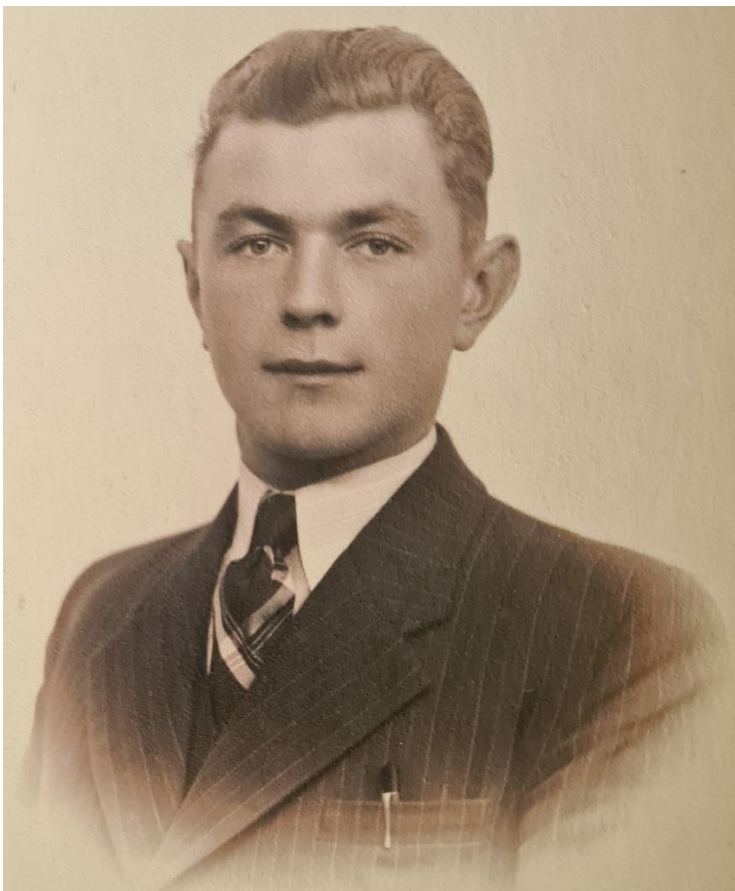
Het einde van de 2^e wereldoorlog is nu 80 jaar geleden. Ooggetuigen die de oorlog bewust hebben meegemaakt zijn er nauwelijks meer. Er is wel veel over die oorlog geschreven, maar er is ook veel gebeurd wat onbeschreven bleef.

Er leeft nog wel een generatie die kort na de oorlog is geboren, die gebeurtenissen weliswaar niet zelf heeft meegemaakt, maar die de verhalen uit de eerste hand heeft gehoord. Wat die mensen kunnen vertellen is vaak onvolledig, fragmentarisch, wellicht vervormd door een geheugen dat natuurlijk niet onfeilbaar is. Maar toch: als ook die generatie is uitgestorven zijn ook die verhalen weg.

Deze overwegingen hebben de gebroeders Hems en Janhenk Averink ertoe gebracht contact op te nemen met de Historische Kring Boekelo Usselo Tweekelo om het verhaal van hun vader Jan Hennie Averink voor vergetelheid te behoeden. Wat hier volgt is hun verhaal, opgeschreven door Roel Bruinsma, secretaris van de Historische Kring.

Het gezin Averink rond 1940

Jan Hennie Averink is geboren in 1919 als oudste van kind van Herman Averink en Gerritdina Reef. Hij had nog 1 zus, Sientje. Het gezin woonde op de boerderij Het Kotman, huidige adres Burgermeester Stroinkstraat 399 in Tweekelo. Toen de oorlog uitbrak woonde Jan Hennie nog bij zijn ouders op de boerderij.

Jan Hennie Averink

Mobilisatie

In de loop van 1939 werd de oorlogsdreiging zo groot dat de Nederlandse regering op 28 augustus de algemene mobilisatie afkondigde. Dat was niets te vroeg, want Duitsland viel op 1 september 1939 Polen binnen, het begin van de 2^e wereldoorlog zo bleek later.

Als dienstplichtig militair werd ook Jan Hennie voor de mobilisatie opgeroepen. Hij werd aanvankelijk gelegd in Medemblik, maar later overgeplaatst naar Doesburg. Daar waren kazematten die de Duitse opmars moesten stuiten, althans vertragen. Maar binnen een halve dag hadden de Duitsers de verdedigingslinie overmeesterd, en de soldaten - waaronder Jan Hennie Averink - werden als krijgsgevangenen naar Neu Brandenburg, nabij Berlijn getransporteerd, waar ze 6 weken werden vastgehouden. Ze moesten daar dwangarbeid verrichten, onder beroerde omstandigheden wat betreft kost en inwoning. Na die 6 weken mochten ze terug naar Nederland, en zo arriveerde Jan Hennie – met schurft - per trein in Enschede.

Verzet

In de loop van de Duitse bezetting sloot Jan Hennie zich aan bij de verzetsgroep van Jules Haeck, groentevenster van beroep, in Hengelo. Die hield zich met name bezig met het redden van geallieerde piloten, waarbij hij voor onderduikadressen zorgde. Maar ook sabotage, wapenopslag, onderduik en illegale voedseldistributie behoorde tot de activiteiten van de verzetsgroep. In Hengelo is een straat naar Jules Haeck genoemd.

Bij welke activiteiten Jan Hennie precies betrokken was weten Hems en Janhenk niet. Vader sprak daar weinig over.

Het is Hems en Janhenk niet bekend hoe er in het gezin over de deelname van Jan Hennie aan de verzetsgroep gedacht werd. Zou Jan Hennie worden opgepakt dan zou dat ongetwijfeld repercussies hebben voor het gezin. Maar op de boerderij waren onderduikers gehuisvest, dus het gezin was wel bereid zekere risico's te nemen.

Wat ze wel weten is dat één van de twee Franse piloten (uit Montpellier en Marseille), die door de Jules Haeckgroep uit handen van de Duitsers is gehouden, zijn wederwaardigheden bekend heeft gemaakt. Een en ander leidde ertoe dat Jan Hennie een medaille verkreeg van de Franse regering, en een oorkonde waarin hem dank werd betuigd voor zijn inzet om (in dit geval Franse) piloten te redden. Die medaille en oorkonde zijn bewaard gebleven, foto's hiervan treft u hieronder aan:

De medaille

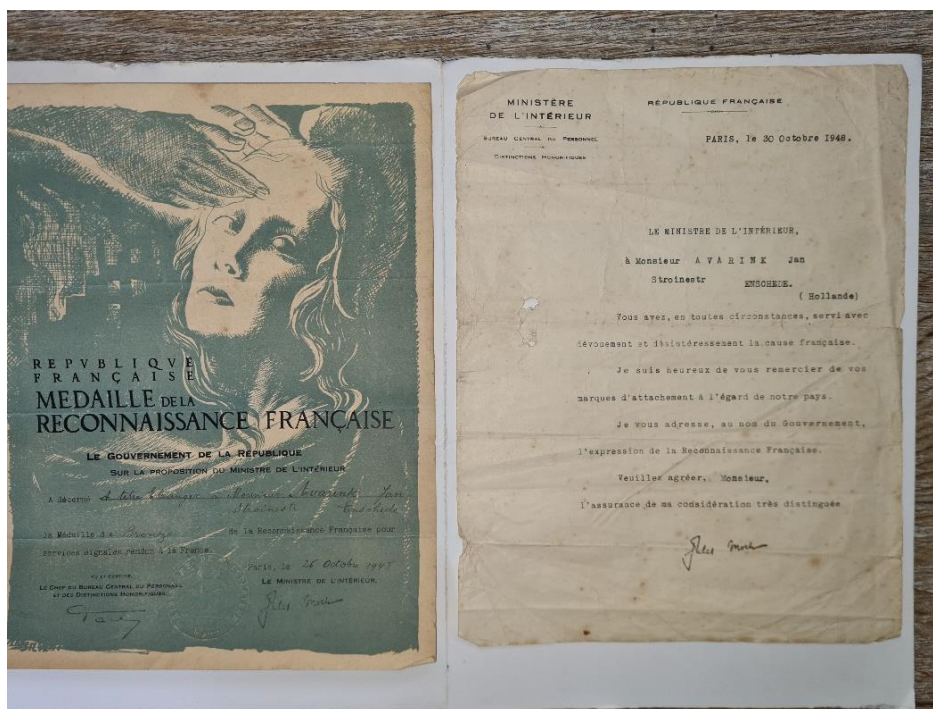

Voorkant

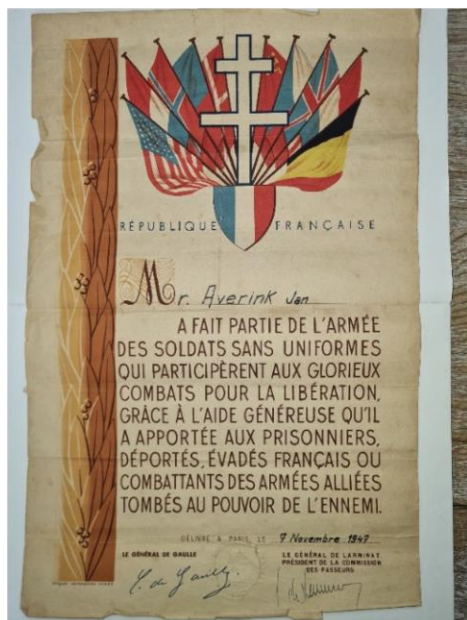

Achterkant

De medaille werd vergezeld van een oorkonde en een begeleidende tekst

Oorkonde

Begeleidende tekst

Oorkonde

Ook hield Jan Hennie twee leren pilotenhelmen over aan zijn inspanningen om piloten uit handen van de Duitsers te houden.

Illegale opslag benzine

Op het erf van de boerderij had Jan Hennie - illegaal - een voorraad van 200 liter benzine opgeslagen. Toen de bekende verzetsman Johannes ter Horst in het najaar van 1944 werd opgepakt kwam bij diens fouillering een papiertje tevoorschijn waarin die opslag werd genoemd. De familie Averink kreeg dan ook prompt Duitsers op bezoek, die de benzine wilden confisqueren. Nu waren er op dat moment ook 2 onderduikers in de boerderij aanwezig. Eén van hen wist op miraculeuze wijze te ontsnappen, de andere werd gearresteerd. Om eventuele nog onontdekte onderduikers tevoorschijn te laten komen schoten de Duitsers dwars door het plafond, voor die onderduikers dus de vloer van hun onderkomen. Die kogelgaten zijn tot op de dag van vandaag nog te zien, zie de foto op de volgende pagina.

De Duitsers dreigden de boerderij in brand te steken als de benzineopslag niet bekend gemaakt zou worden, zodat er niets anders op zat dan aan het bevel van de Duitsers te voldoen.

Het leek Jan Hennie raadzaam om na afloop van deze heftige gebeurtenis enkele dagen elders te verblijven, voor het geval dat de Duitsers nog op het idee zouden komen om hem nader aan de tand te voelen.

Na de oorlog

In 1952 is Jan Hennie getrouwd met Fine Holtkamp (zus van Alie Holtkamp van boerderij 'De Mans' in het centrum van Boekelo)

Hems heeft in 1988 de boerderij van zijn vader overgenomen, hij woont er nog steeds. Hij zit nu in een maatschap met zijn zoon Herm Jan.